

12.03.2014

Ryj/10

§ 88

Länsimetron hankesuunnitelman rakentamiskustannusten enimmäisrajan korottaminen Helsingin osalta

HEL 2013-016143 T 02 02 02

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti hyväksyä Länsimetron hankesuunnitelman tarkistetun kustannusarvion siten, että Helsingin osuus kustannuksista on enintään 217,5 milj. euroa (MAKU 10/2013).

Käsittely

Julistettuaan keskustelun päättyneeksi puheenjohtaja esitti selontekona, että keskustelun kuluessa oli ehdotettu hyväksyttäväksi seuraavat kaksi toivomuspontta:

Valtuutettu Tuomo Valokainen oli valtuutettu Thomas Wallgrenin kannattamana ehdottanut hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään länsimetron lisärahoituksen Helsingin kaupunki, etupäässä HKL selvittää, miten tuoda esille valtuuston tietoon ne tekijät, jotka koskevat Länsimetron hintamuutoksia ja aikataulua.

Valtuutettu Yrjö Hakanen oli valtuutettu Pekka Saarnion kannattamana ehdottanut hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunginhallitus ryhtyy toimiin sen varmistamiseksi, että uusia ylityksiä ei enää pääse tapahtumaan länsimetron kustannusosuudessa.

Selonteko myönnettiin oikeaksi.

Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto hyväksyi ensin yksimielisesti kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Puheenjohtaja esitti hyväksyttäväksi seuraavan äänestysjärjestyksen: Toivomusponsien hyväksymisestä äänestetään erikseen.

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy valtuutettu Tuomo Valokaisen ehdottaman toivomusponnen, äänestää jaa, ken sitä vastustaa äänestää ei.

1 äänestys

12.03.2014

Ryj/10

JAA-ehdotus:

Hyväksyessään länsimetron lisärahoituksen Helsingin kaupunki, etupäässä HKL selvittää, miten tuoda esille valtuuston tietoon ne tekijät, jotka koskevat Länsimetron hintamuutoksia ja aikataulua.

Ei-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 36

Zahra Abdulla, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Gunvor Brettschneider, Yrjö Hakanen, Jussi Halla-aho, Eero Heinäluoma, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Nina Huru, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Helena Kantola, Jessica Karhu, Dan Koivulaakso, Eija Loukoila, Jape Lovén, Petra Malin, Sami Muttillainen, Björn Månsson, Terhi Mäki, Henrik Nyholm, Sara Paavolainen, Tom Packalén, Sirpa Puhakka, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Pekka Saarnio, Tomi Sevander, Päivi Storgård, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Tarja Tenkula, Thomas Wallgren, Tuomo Valokainen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 48

Hennariikka Andersson, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Mika Ebeling, Matti Enroth, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Heidi Hautala, Fatbardhe Hetemaj, Mari Holopainen, Mohamed Abdirahim Hussein, Katriina Juva, Seppo Kanerva, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Harri Lindell, Pekka Majuri, Seija Muurinen, Lasse Männistö, Antti Möller, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Maria Ohisalo, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Mari Puoskari, Mika Raatikainen, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Laura Rissanen, Wille Rydman, Aura Salla, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Ulla-Marja Urho, Jan Vapaavuori, Tuulikki Vuorinen, Ville Ylikahri

Poissa: 1

Anni Sinnemäki

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy valtuutettu Yrjö Hakasen ehdottaman toivomusponnen, äänestää jaa, ken sitä vastustaa äänestää ei.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunginhallitus ryhtyy toimiin sen varmistamiseksi, että uusia ylityksiä ei enää pääse tapahtumaan länsimetron kustannusosuudessa.

Ei-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 28

Zahra Abdulla, Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Jussi Halla-aho, Heidi

12.03.2014

Ryj/10

Hautala, Eero Heinäluoma, Mari Holopainen, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Seppo Kanerva, Helena Kantola, Emma Kari, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Eija Loukoila, Jape Lovén, Petra Malin, Sami Muttillainen, Terhi Mäki, Antti Möller, Henrik Nyholm, Tuomas Rantanen, Pekka Saarnio, Leo Stranius, Ilkka Taipale, Thomas Wallgren, Tuomo Valokainen, Tuulikki Vuorinen

Ei-äännet: 1
Harri Lindell

Tyhjä: 55
Hennariikka Andersson, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljjavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Matti Enroth, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Fatbardhe Hetemaj, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Nina Huru, Mohamed Abdirahim Hussein, Katriina Juva, Jessica Karhu, Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Pekka Majuri, Seija Muurinen, Björn Månsson, Lasse Männistö, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Maria Ohisalo, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Tom Packalén, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Aura Salla, Tomi Sevander, Osmo Soininvaara, Päivi Storgård, Kaarin Taipale, Tarja Tenkula, Ulla-Marja Urho, Jan Vapaavuori, Anna Vuorjoki, Ville Ylikahri

Poissa: 1
Anni Sinnemäki

Kaupunginvaltuusto ei ollut hyväksynyt valtuutettujen Tuomo Valokaisen ja Yrjö Hakasen ehdottamia toivomusponsia.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Saara Kanto, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25531
saara.kanto(a)hel.fi

Otteet

Ote
Länsimetro Oy

Otteen liitteet
Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

12.03.2014

Ryj/10

Esittelijä

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta esittää 23.1.2014 Länsimetron alkuperäisen hankesuunnitelman Helsingin osuuden enimmäismäärän korottamista 217,5 milj. euroon (MAKU 10/2013).

Kaupunginvaltuusto päätti 21.5.2008 § 133 hyväksyä Länsimetron toteuttamisen hankesuunnitelman joukkoliikennelautakunnan esityksen 27.3.2008 sekä tarkistetun, 14.3.2008 päivätyn hankesuunnitelman mukaisesti siten, että hankkeen kokonaiskustannusarvio on yhteensä 713 600 000 euroa (alv 0 %, maanrakennusindeksi 131,5 pistettä; lokakuu 2007) ja Helsingin kaupungin osuus kustannuksista 144 300 000 euroa (alv 0 %), kun valtion osuus kustannuksista on 30 % kokonaiskustannuksista laskettuna.

Samalla kaupunginvaltuusto päätti oikeuttaa kaupunginhallituksen hyväksymään suunnitelmat Lauttasaaren ja Koivusaaren asemien toteuttamisesta em. kokonaiskustannusarvion puitteissa.

Kaupunginhallitus käsittelee Lauttasaaren ja Koivusaaren asemien rakennussuunnitelmien hyväksymistä vasta sen jälkeen, kun kaupunginvaltuusto on käsitellyt Länsimetron alkuperäisen hankesuunnitelman Helsingin osuuden enimmäismäärän korottamisen.

Hankkeen kustannusarvio on noussut alkuperäisestä osittain maanrakennuskustannusindeksin myötä sekä osittain suunnitteluun, rakennuttamiseen ja rakentamiseen liittyvien kustannusnousujen takia. Kustannusten nousua ja sen syitä on selostettu tarkemmin liikennelaitos -liikelaitoksen esityksessä, joka näkyy päätöshistoriassa.

Kustannusten jakaminen Helsingin, Espoon ja valtion kesken

Kustannukset Espoon ja Helsingin välillä määräytyvät osakassopimuksen mukaan ns. aiheuttamisperiaatteen mukaisesti eli kaupungit maksavat alueellaan tapahtuvan rakentamisen kustannukset. Kustannukset, joita ei voida jakaa maantieteellisesti, jaetaan samassa suhteessa. Helsingin osuuden tarkka suuruus selviää hankkeen lopullisten kokonaiskustannusten selvityä.

Alkuperäisessä Länsimetron kustannusarviossa Helsingin osuudeksi arvioitiin 29,8 % eli 206,1 milj. euroa, alv 0 % (MAKU 10/2007). Alkuperäisen hankesuunnitelman mukainen Helsingin kaupungin osuus on tämän hetken kustannustasossa 248,7 milj. euroa (MAKU 10/2013).

Valtion kanssa tehdyn sopimuksen mukaan valtio maksaa Länsimetron hankesuunnitelman mukaisista indeksikorjatuista kustannuksista 30 %. Siten Valtion osuus Helsingin kaupungille koituvista kustannuksista on

12.03.2014

Ryj/10

alkuperäisen länsimetron kustannusarvion mukaan 61,8 milj. euroa (MAKU 10/2007), joka on tämän hetken kustannustasossa 74,6 milj. euroa (MAKU 10/2013).

Maanrakennusindeksin vaikutus kustannuksiin

Maanrakennuskustannusindeksi, jota hankkeessa käytetään viiteindeksinä mm. valtionosuuden määrittelyssä, on noussut siten, että tämän hetken kustannustasossa Länsimetron alkuperäinen kustannusarvio on 873,6 milj. euroa (MAKU 10/2013). Tästä Helsingin osuus on 174,1 milj. euroa (valtion 30 % kustannusosuus huomioituna). Kun alkuperäinen Helsingin netto-osuus oli 144,3 milj. euroa, on indeksikorotus Helsingin osuuteen siten 29,8 milj. euroa.

Hankesuunnitelman kustannusylitykset

Hankkeen kokonaiskustannusennuste on nyt noin 979,2 milj. euroa (sisältää tehdyt kaupat ja tulevat kaupat päivän hintatasossa). Koko hankkeen kustannusylitys on siis 105,6 milj. euroa (MAKU 10/2013).

Edellä esitetystä hankkeen kokonaiskustannusennusteesta Helsingin osuus on 279,1 milj. euroa (valtion 30 % kustannusosuus mukana). Helsingin osuuden kustannusylitysennuste on siten liikennelaitos -liikelaitoksen esityksen mukaan 30,4 milj. euroa.

Merkittävimmät kustannusten kohoamiseen johtaneet tekijät Helsingin osalta ovat kallionperän laadusta johtuvat metrotunnelin odotettua suuremmat louhinta- ja lujitustyöt (ylitys noin 32 % eli noin 19,7 milj. euroa), asemien rakennustyöt ja urakkahintojen ennakoitua korkeampi taso (ylitys noin 16 % eli noin 12,6 milj. euroa) sekä em. asioista johtuva suunnittelu- ja rakennuttamiskustannusten kasvu (ylitys noin 55 % eli yhteensä noin 12,7 milj. euroa). Hankkeessa kustannuksia on saatu alitettua alkuperäiseen hankesuunnitelmaan verrattuna lähinnä ratatöihin liittyen (alitus noin 39 % eli noin 14,9 milj. euroa) sekä eräissä pienemmissä erissä.

Länsimetron kustannuksista on tällä hetkellä sidottuna suurin osa ja Helsingin osuudesta noin 92 % eli 256,2 milj. euroa (valtion 30 % kustannusosuus mukana).

Tarkemmat tiedot kustannuksista ilmenevät liikennelaitos -liikelaitoksen esityksestä.

Rakentamiskustannusten enimmäisrajan korotusesitys Helsingin osalta

Liikennelaitos-liikelaitos esittää, että Länsimetron alkuperäisen hankesuunnitelman Helsingin osuuden enimmäismäärää korotettaisiin 217,5 milj. euroon (MAKU 10/2013, valtion 30 % kustannusosuus

huomioituna). Korotuksen suuruus olisi siten 43,4 milj. euroa alkuperäisen hankesuunnitelman Helsingin osuuteen verrattuna (174,1 milj. euroa, MAKU 10/2013).

Korotusesitys koostuu edellä kohdassa ”Hankesuunnitelman kustannuslivitykset” eritellyistä, yhteensä 30,4 milj. euron suuruisista, hankkeen suunnitteluun ja toteuttamiseen liittyvistä lisäkustannuksista sekä näiden lisäksi yhteensä 13 milj. euron varauksesta mahdollisten tulevien kustannusnousujen sekä väestönsuojien osalta.

Kaupunginhallituksen kannanotot

Kaupunginhallitus toteaa, että Länsimetron toteuttaminen ja uuden rataosan käyttöönotto ovat yksi keskeisistä joukkoliikennejärjestelmän kehittämisen lähivuosien tavoitteista.

Länsimetron toteuttaminen on Suomen oloissa erittäin mittava ja vaativa hanke. Sen suunnittelussa ja rakentamisessa on hankesuunnitelman vuonna 2008 tapahtuneen hyväksymisen jälkeen jouduttu ottamaan huomioon muutostarpeita, joita on aiheutunut erilaisista epävarmuustekijöistä, kuten kallioperän laatu, rakentamisen hinta jne. Näihin kaikkiin ei ole hankesuunnitelmaa laadittaessa voitu täysin varautua. Hankkeen tarkemman rakennussuunnittelun yhteydessä on kuitenkin pyritty löytämään tehokkaimmat ja taloudellisesti toteutuskelpoiset ratkaisut niin tunnelin kuin asemienkin osalta.

Länsimetron suurimmat yksittäiset kustannusriskit liittyvät kulunvalvonnan toteuttamiseen. Tässä vaiheessa tiedossa olevat kustannuslisäykset sisältyvät edellä esitettyyn ennusteeseen, mutta niitä mahdollisia kustannuslisäyksiä/-vähennyksiä, joita osapuolille (Länsimetro/Siemens) aiheutuu mahdollisen välimiesoikeudenkäynnin perusteella, ei tässä vaiheessa voida arvioida. Länsimetron osuuden kustannuksista valtaosa on jo sidottuna, joten olennaisia uusia kustannuksia ei ole näköpiirissä.

Kaupunginvaltuusto on 8.12.2010 ja 12.12.2012 myöntänyt kaupungin omavelkaisen takauksen yhtiölle. Takausmäärän korottaminen tämänhetkisen kustannusarvion edellyttämälle tasolle tuodaan myöhemmin erikseen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

Länsimetro valmistuu tämänhetkisen tiedon mukaan elokuussa 2016.

Kaupunginhallitus toteaa, että hankkeen toteuttaminen on edistynyt hyvin pitkälle, ja pääosa hankkeen todellisista kustannuksista on nyt tiedossa. Kaupunginhallitus pitää Länsimetron hankesuunnitelman Helsingin osuuden enimmäiskustannusten korottamista perusteltuna.

12.03.2014

Ryj/10

Hankkeen etenemisestä ja kustannuksista on säännöllisesti raportoitu kaupunginhallituksen konsernijaostolle osana Länsimetro Oy:n raportointia.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Saara Kanto, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25531
saara.kanto(a)hel.fi

Otteet

Ote

Länsimetro Oy

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi; Kunnallisvalitus, valtuusto

HKL

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 24.02.2014 § 236

HEL 2013-016143 T 02 02 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa.

Kaupunginvaltuusto päättäneen hyväksyä Länsimetron hankesuunnitelman tarkistetun kustannusarvion siten, että Helsingin osuus kustannuksista on enintään 217,5 milj. euroa (MAKU 10/2013).

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Saara Kanto, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25531
saara.kanto(a)hel.fi

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta (HKL) 23.01.2014 § 10

HEL 2013-016143 T 02 02 02

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

12.03.2014

Ryj/10

Päätös

Merkittiin, että toimitusjohtaja Matti Lahdenranta poistui esteellisenä istuntosalista asian käsittelyn ajaksi.

Liikennelaitos –liikelaituksen johtokunta päätti esitti kaupunginhallitukselle, että se esittäisi kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi länsimetroa koskevan alkuperäisen hankesuunnitelman Helsingin osuuden enimmäismäärän korottamisen 217,5 miljoonaan euroon (MAKU 10/2013).

Lisäksi johtokunta päätti todeta seuraavaa:
Liikennelaitos -liikelaituksen johtokunta tiedostaa Länsimetrohankkeen kustannusseurannan tapahtuvan konsernijaostossa, mutta toivoo johtokuntaa pidettävän jatkossa asianmukaisesti ajan tasalla Länsimetrohankkeen kustannusrakenteen muutoksista ja kustannusten kehityksestä.

1. Aikaisemmat päätökset

Kaupunginvaltuusto päätti 21.5.2008 § 133 kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti hyväksyä Länsimetron toteuttamisen hankesuunnitelman joukkoliikennelautakunnan esityksen 27.3.2008 sekä tarkistetun, 14.3.2008 päivätyn hankesuunnitelman mukaisesti siten, että hankkeen kokonaiskustannusarvio on yhteensä 713 600 000 euroa (alv 0 %, maanrakennusindeksi 131,5 pistettä; lokakuu 2007) ja Helsingin kaupungin osuus kustannuksista 144 300 000 euroa (alv 0 %), kun valtion osuus kustannuksista on 30 % kokonaiskustannuksista laskettuna.

Samalla kaupunginvaltuusto päätti oikeuttaa kaupunginhallituksen hyväksymään suunnitelmat Lauttasaaren ja Koivusaaren asemien toteuttamisesta em. kokonaiskustannusarvion puitteissa.

Lisäksi kaupunginvaltuusto oli hyväksynyt seuraavat neljä toivomuspontta:

1. Kaupunginvaltuusto edellyttää, että metroasemien toteutuksen lähtökohtana on oltava, että kaikki niiden sisäänkäynnit ovat esteettömiä. (Elina Moisio)
2. Kaupunginvaltuusto edellyttää, että Koivusaarella olevien venelaituripaikkojen määrää ei vähennetä. (Tuomas Rantanen)
3. Kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään voisiko uusia metroasemia kehittää kansainvälisen esimerkin mukaan taidemetroasemiksi. (Tuomas Rantanen)

12.03.2014

Ryj/10

4. Kaupunginvaltuusto edellyttää, että kun Helsingissä ruvetaan peruskorjaamaan metroasemia, ne tehdään samalla tavalla korkeatasoisiksi kuin Länsimetron uudessa linjassa. (Maija Anttila)

Kokouksessaan 12.12.2012 kaupunginvaltuusto päätti antoi Länsimetro Oy:lle kaupungin omavelkaisen takauksen yhteensä 191 miljoonalle eurolle. Takauspäätös perustui Länsimetro Oy:n syksyllä 2012 laatimaan Länsimetron kustannusennusteeseen 960 (alv. 0 %) miljoonaa euroa.

2. Toivomusponsiin liittyvät ratkaisut

Poiketen hankesuunnitelmassa esitetystä ratkaisusta, jossa vain pääsisäänkäynti rakennetaan esteettömäksi, Länsimetro toteuttaa asemien kaikki sisäänkäynnit esteettöminä. Tämän linjauksen on esittänyt myös rakennusvalvonta.

Toivomusponsi 2

Ei sisälly Länsimetron hankekokonaisuuteen.

Toivomusponsi 3

Länsimetron kaikilla asemilla on huomioitu taiteen mahdollisuus. Hankeen taidemäärärahat eivät tulle riittämään kaikkien taideteosten toteuttamiseen rakennusvaiheessa. Taiteen toteuttaminen myöhemmin on varmistettu turvaamalla taiteen paikat kaikilla asemilla.

Toivomusponsi 4

Ei sisälly Länsimetron hankekokonaisuuteen.

3. Länsimetron kustannusten jakamien Helsingin, Espoon ja valtion kesken

Helsingin ja Espoon välisessä Länsimetro Oy:n osakassopimuksessa länsimetron kustannukset on sovittu jaettavan maantieteellisen toteutuman mukaisesti, eli Helsingin alueella tapahtuvan rakentamisen kustannukset tulevat Helsingin maksettaviksi ja Espoon alueella Espoon maksettaviksi. Sellaiset kustannukset, joita ei voida jakaa maantieteellisesti, jaetaan samassa suhteessa. Kaupunkien osuudet tarkentuvat hankkeen edetessä sitä mukaa kun arvioidut kustannukset muuttuvat toteutuneiksi.

Valtio on sitoutunut maksamaan 30 % osuuden indeksitarkistetuista kokonaiskustannuksista, mutta ei muista syistä aiheutuvia lisäkustannuksia.

12.03.2014

Ryj/10

4. Hankesuunnitelman indeksitarkistettu kustannusarvio

Länsimetron hankesuunnitelman kustannusarvio kokonaisuudessaan oli 713,6 M€, ja Helsingin osuudeksi siitä arvioitiin 203,6 M€. Indeksitarkistettu kustannusarvio hankesuunnitelman laajuuden mukaisesta ratkaisusta on tällä hetkellä 873,6 M€ (MAKU 10/2013, toteutuneet indeksi ja oletama 4,5% vuotuiselle indeksinousulle hankkeen loppuun) ja Helsingin osuus siitä on 248,7 M€, eli indeksikorotusta Helsingin osuudesta on tällä hetkellä 45,1 M€.

5. Hankesuunnitelman kustannusylitykset Helsingin alueella

Rakentamisen edetessä on jouduttu tarkistamaan useita hankesuunnitelman ratkaisuja. Hankesuunnitelma laadittiin nykymetron periaatteita noudattaen. Muutokset liittyvät mm. kallioperään sekä hankesuunnitelman laatimiseen jälkeen muuttuneisiin viranomaisvaatimuksiin. Suurimmat muutokset liittyvät seuraaviin asioihin:

1. Laatuun ja turvallisuuteen panostaminen mm.:
 - a) savunpoiston korvausilmamäärän kaksinkertaistuminen, joka edellyttää suurempia teknisiä tiloja ja kuiluja (paloviranomainen)
 - b) esteettömyyden toteutuminen asemien molemmilla sisäänkäynneillä (rakennusvalvonta)
 - c) sähkötilojen siirtäminen pois laituritason alapuolelta liittyen kokemuksiin Helsingin rautatieaseman vesivuodosta (pelastusturvallisuus)
2. Kallioperän laatu ja sen vaatimat muutokset kalliorakentamisessa
3. Rakentamista sujuvoittavat muutokset, mm. työtunnelijärjestelyt Myllykalliossa ja Ruoholahdessa sekä Vuosaaren huoltoraide (rakentamisaikataulun turvaaminen)
4. Maanalaisen rakentamisen osajien rajallinen määrä on näkynyt tarjouskilpailuissa ja -hinnoissa .

5.1. Louhinnat

Syynä tunneliosuuksien kustannusnousuun on kallion laatu, joka on rikkonaisuudellaan johtanut ennakoitua suurempiin injektointimassamenekkeihin, lujituspultituksiin sekä hidastanut töiden etenemistä. Koivusaaren aseman kohdalla porapaaaluttaminen täyttöalueilla on ollut ennakoitua vaikeampaa. Lauttasaaren asemalla itäinen sisäänkäynnin kohdalla kallion heikko laatu johti raskaisiin betonirakenteisiin. Asemien louhintalaajuudet ovat kasvaneet hankesuunnitelmassa olleista savunpoiston korvausilmamäärän kaksinkertaistumisesta johtuen sekä siksi, että Rautatieaseman

12.03.2014

Ryj/10

vesivahingon johdosta asemien sähkölaitteet sijoitetaan laituritasolle hankesuunnitelmassa esitetyn laiturin alapuoleisen ratkaisun sijaan.

5.2. Rakentaminen

Lauttasaaren urakan tarjous on edullinen. Koivusaaren urakkakilpa jouduttiin uusimaan, sillä ensimmäisessä tarjouskilvassa saatiin vain yksi tarjous. Toisen tarjouskilvan tuloksena saatiin n. 5 milj. euroa edullisempi voittanut tarjous, joka sekin ylittää hankesuunnitelman arvion. Tärkein syy kustannusarvion ylittymiseen on em. laajuusmuutokset sekä se, että hankesuunnitelmasta poiketen molemmat sisäänkäynnit rakennetaan esteettömiksi eli aseman molemmissa päissä on hissit. Koivusaaren aseman kustannusarviota nostaa myös se, että asemarakennus on muutettu kaksikerroksiseksi niin, että tulevalta Vaskilahdentieltä on katutaso yhteys metroasemalle.

5.3. LVISE urakat

Hankesuunnitelman kustannusarviossa ei ole onnistuttu ottamaan huomioon tunnelirakentamisen vaikeuksia. Erityisesti asemilla tarjoushinnat ylittävät huomattavasti kustannusennusteen, vaikka tarjouksia on saatu 5-6 urakoitsijalta ja tarjousvertailujen perusteella kilpailu on ollut tiukkaa.

5.4. Suunnittelu ja rakennuttaminen

Suunnittelukustannuksia ovat nostaneet kalliolaadun edellyttämät työnaikaiset kalliosuunnittelutehtävät (injektoinnit, lujitukset). Samoin erityisesti Koivusaaren teknisesti vaativat rakenteet ja Lauttasaaren aseman itäisen sisäänkäynnin osalta varautuminen niin olemassa olevaan kuin kaavamuutosprosessissa olleeseen, sittemmin vahvistuneeseen, ostoskeskukseen liittymiseen. Lisäksi ko. sisäänkäyntiyhteyden kalliotekniset vaikeudet ovat edellyttäneet raskaiden betonirakenteiden suunnittelua.

Rakennuttamisen lisäkustannukset liittyvät samoin haastavien kohtien ratkaisemiseen liittyviin tehtäviin. Hankkeen aikataulun pidentyminen nostaa osaltaan rakennuttamisen kustannuksia.

5.5. Verkostojen siirrot

Lauttasaaren aseman kaivantojen kohdalla siirrettäviä kunnallisteknisiä verkostoja (vesi, jätevesi, sähkö, puhelin) jouduttiin siirtämään huomattavasti ennakoitua enemmän.

5.6. Vuosaaren huoltoraide

Hankesuunnitelman kustannusarviossa Vuosaaren huoltoraiteelle ei ollut varattuna määrärahaa. HKL:n ehdotuksesta päätettiin, että puolet huoltoraiteen kustannuksista kohdennetaan Länsimetrolle. Helsingin maksuosuuden loppukustannusennuste vuoden 2007 lokakuun hintatasossa on 0,5 milj. euroa.

5.7. Väestösuojat

Hankesuunnitelman kustannusarviossa väestösuojien varustamiseen ei ollut varattuna määrärahaa.

5.8. Yhteenveto kustannusylityksistä

Kustannusyhteenveto Helsingin osuudesta [M€]:

	kustannus taso 10/2007 hanke- suunn.	ennuste	sopimukse t ja toteuma ylitys	ylitys %	sidottu	laskutus
Tunneli	62,0	82,5	20,5	33,1 %	93,5	71,4
Koivusaari	39,9	49,1	9,3	23,2 %	54,3	16,6
Lauttasaari	36,3	40,6	4,4	12,1 %	45,2	16,1
Ratasähkö ja turvalaitteet	29,1	16,7	-12,5	-42,8%	20,4	5,4
Suunnittelu ja rakennuttaminen	23,0	36,0	13,0	56,3 %	40,7	34,1
Huoltoraide	0,0	0,5	0,5	-	-	0,5
Muut	4,6	2,3	-2,3	-50,0%	2,1	0,0
Päällysrakenne -kilpailutuksessa	8,8	6,8	-2,0	-23,0%	-	0,6
YHTEENSÄ	203,6	234,4	30,8	15,1 %	256,2	144,6

Kustannusyhteenveto Helsingin osuudesta hankesuunnitelman jaottelulla [M€]:

2007/10 hintatasossa	hanke- suunn.	ennuste	ylitys	ylitys%
Tunneli	62,0	82,5	20,5	33,1 %
Rata	37,9	23,5	-14,4	-38,0 %
Asemat	76,2	89,7	13,5	17,7 %
Maaperä- ja kalliotutkimukset	1,4	1,4	0,0	0,0 %
Rakennuttaminen	7,0	11,0	4,0	56,5 %
Suunnittelu	16,0	25,0	9,0	56,5 %
Muut odottomattomat	3,1	1,3	-1,8	-58,1 %
YHTEENSÄ	203,6	234,4	30,8	15,1 %

12.03.2014

Ryj/10

6. Yhteenvedo kustannuksista

Koko hankkeen kustannusennuste on tällä hetkellä 979,2 M€ (MAKU 10/2013), eli kustannusennuste on noussut 105,6 M€ alkuperäisen kustannusarvion ollessa 873,6 M€ (MAKU 10/2013).

Kappaleessa 5 esitetty kohonnut kustannusennuste 234,4 M€ (Helsingin osuus kustannustasossa 10/2007) on indeksitarkistettuna 279,1 M€ (MAKU 10/2013). Kustannukset ovat siis koonneet alkuperäisestä 248,7 miljoonasta eurosta 30,4 M€. Valtion osuus kattaa 30 % hankesuunnitelman mukaisista indeksikorjatuista kustannuksista.

Lisäksi kustannusennustetta nostaa hankesuunnitelmaan sisällyttämättömien Lauttasaaren ja Koivusaaren väestösuojien rakentaminen yhteensä 3,0 M€.

Kustannusennuste perustuu toteutumiin ja ennusteeseen tulevista töistä, eikä näin sisällä lainkaan hankevarauksia. Edellä esitettyjen lisäksi hankkeelle on siis syytä varata 10,0 M€ hankevaraus, joka luo edellytykset Helsingin maksuosuuteen vielä mahdollisesti tulevien lisätöiden hallinnollisen käsittelyn sujuvuuteen.

Taulukko kustannuksista:

	hanke- suunn. (MAKU 10/2007)	hanke- suunn. (MAKU 10/2013)	kust.- ennuste (MAKU 10/2007)	päivänhinta (MAKU 10/2013)
Koko hanke [M€]	713,6	873,6	-	979,2
Helsingin osuus [M€]	203,6	248,7	234,4	279,1
Valtion osuus Helsingin osuudesta [M€]	61,1	74,6	61,1	74,6
Helsingin osuus valtion osuus huomioituna[M€]	142,5	174,1	173,3	204,5
Helsingin osuus [%]	28,5	28,5		28,5
Väestösuojat [M€]				3,0
Hankevaraus [M€]				10,0
Korotusesitys Helsingin osuudeksi [M€]				217,5

Päivänhinta on tehty kaupat + tulevat kaupat päivän kustannustasossa.

7. Aikataulu

12.03.2014

Ryj/10

Projektin pääaikataulua ei voida tällä hetkellä esittää koska Siemens ei SteCo:ssa (9.12.2013) esitetystä pyynnöstä huolimatta ole toimittanut uutta realistista, päivitettyä aikataulua.

Merkittävimmät muutokset aikatauluun tulevat olemaan:

- M100 ja M200 asennusten uudelleen järjestely. Siemens ilmoitti 22.11.2013, että M200 protoasennukset keskeytetään ja siirrytään M100 sarja-asennuksiin. M100 sarja-asennukset voivat alkaa vasta huhtikuussa 2014. HKL on hyväksynyt aikataulun muutoksen, ehdolla että se ei vaikuta kokonaisaikatauluun, mutta on odotettavissa että tällä muutoksella on merkittävä vaikutus kokonaisaikatauluun.
- Laituriovien tekninen ratkaisu on myöhässä tällä hetkellä 16 kk verrattuna etenemissopimukseen. Tammikuun 2014 aikana pyritään tekemään lopullinen päätös teknisestä ratkaisusta. Aikatauluvaikutus tulee olemaan merkittävä.
- Länsimetron rakennustyöt ovat viivästyneet, josta johtuen Siemens ei pääse aikataulun mukaisesti tekemään omia asennustöitään. Viivästykset ovat 5 – 8,5 kk. Siemensin tulee kuitenkin sopeutua tilanteeseen joustavasti, jotta aikatauluvaikutus voidaan minimoida.

8. Kustannukset

Länsimetron suurimmat yksittäiset kustannusriskit liittyvät kulunvalvonnan toteuttamiseen. Tässä vaiheessa tiedossa olevat kustannuslisäykset sisältyvät ennusteeseen, mutta niitä mahdollisia kustannuslisäyksiä/-vähennyksiä, joita osapuolille (Länsimetro/Siemens) aiheutuu vuoden 2015 lopussa käynnistyvän välimiesoikeudenkäynnin perusteella, ei tässä vaiheessa voi arvioida.

Länsimetron hankinnoista merkittävimmät hankinnat on jo päätetty eikä mitään olennaisia uusia kustannuksia ole näkyvissä. Länsimetron Helsingin osuuden kustannuksista on tähän mennessä sidottu 256,2 M€ eli 92 % ennusteen kustannuksista, joka sekin kertoo siitä, että kustannusriskit ovat rajalliset. Mahdollisesta aikataulun pitkittymisestä syntyy väistämättä rahoituskustannuksia sekä kustannuksia saamatta jäävistä hyödyistä.

9. Asemiin liittyvät päätökset

Asemien rakentamiseen liittyvät ratkaisut on tehty Länsimetro Oy:n hallituksessa. Hallitus on ottanut huomioon viranomaisten vaatimukset. Lauttasaaren aseman osalta päätös tehtiin 19.10.2012 ja Koivusaaren aseman osalta 13.11.2013.

12.03.2014

Ryj/10

Käsittely

23.01.2014 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Lilja Tamminen: Lisäys kappaleen 1 jälkeen: Liikennelaitos - liikelaitoksen johtokunta tiedostaa Länsimetrohankkeen kustannus seurannan tapahtuvan konsernijaostossa, mutta toivoo johtokuntaa pidettävän jatkossa asianmukaisesti ajan tasalla Länsimetrohankkeen kustannusrakenteen muutoksista ja kustannusten kehityksestä.

Kannattajat: Kimmo Kokkila

Vastaehdotus:

Ari Lehtinen:

Liikennelaitos -liikennelaitoksen johtokunta ei voi hyväksyä, että näin suuria hankesuunnitelmaylityksiä Länsimetron hankesuunnitelmassa ilman, että asiassa tehdään mitään korjaavia toimenpiteitä. Helsingin kaupungin talous- ja suunnittelukeskus on myös aikaisemmin ottanut voimakkaasti kantaa liikennelaitoksen hankesuunnitelmiin mm. huonosta valmistelusta ja suunnittelusta.

Liikennelaitos -liikennelaitoksen johtokunta päättäneen kehottaa HKL:ää ryhtymään pikaisiin toimiin, ettei vastaavanlaisia hankesuunnitelmien ylityksiä tule toteutumaan. Toimenpide-ehdotukset tulee tuoda johtokunnalle käsiteltäväksi helmikuun 2014 aikana.

Kannattajat: Sinikka Vepsä

Vastaehdotus:

Kari Kälviä: Esittelytekstin kohtaan 8. tulee lisätä viimeiseksi lauseeksi:

Länsimetron HKL:lle toimittaman 2.3.2012 päivätyn muistion mukaiset aikataulun pidentymisen kustannusvaikutukset ovat vuositasolla noin 50 milj. euroa.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Lisäys kappaleen 1 jälkeen: Liikennelaitos -liikennelaitoksen johtokunta tiedostaa Länsimetrohankkeen kustannus seurannan tapahtuvan konsernijaostossa, mutta toivoo johtokuntaa pidettävän jatkossa asianmukaisesti ajan tasalla Länsimetrohankkeen kustannusrakenteen muutoksista ja kustannusten kehityksestä.

EI-ehdotus: Liikennelaitos -liikennelaitoksen johtokunta ei voi hyväksyä, että näin suuria hankesuunnitelmaylityksiä Länsimetron

12.03.2014

Ryj/10

hankesuunnitelmassa ilman, että asiassa tehdään mitään korjaavia toimenpiteitä. Helsingin kaupungin talous- ja suunnittelukeskus on myös aikaisemmin ottanut voimakkaasti kantaa liikennelaitoksen hankesuunnitelmiin mm. huonosta valmistelusta ja suunnittelusta. Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta päättäneen kehottaa HKL:ää ryhtymään pikaisiin toimiin, ettei vastaavanlaisia hankesuunnitelmien ylityksiä tule toteutumaan. Toimenpide-ehdotukset tulee tuoda johtokunnalle käsiteltäväksi helmikuun 2014 aikana.

Jaa-äännet: 6

Kari Kälviä, Otso Kivekäs, Kimmo Kokkila, Sakari Oka, Riina Simonen, Lilja Tamminen

Ei-äännet: 2

Ari Lehtinen, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Marjaana Syrjälä

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Lisäys kappaleen 1 jälkeen: Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta tiedostaa Länsimetrohankkeen kustannusseurannan tapahtuvan konsernijaostossa, mutta toivoo johtokuntaa pidettävän jatkossa asianmukaisesti ajan tasalla Länsimetrohankkeen kustannusrakenteen muutoksista ja kustannusten kehityksestä.

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 6

Kari Kälviä, Otso Kivekäs, Kimmo Kokkila, Sakari Oka, Riina Simonen, Lilja Tamminen

Tyhjä: 2

Ari Lehtinen, Sinikka Vepsä

Poissa: 1

Marjaana Syrjälä

Ari Lehtinen jätti päätökseen seuraavan eriävän mielipiteen:

Hankepäätökset pitää olla niin selkeästi tehty, että siitä saa kyllin selvästi käsityksen kokonaisuudessaan koko hankkeesta sekä läpinäkyvyys pitää näkyä joka osa-alueella. Länsimetron hankesuunnitelman rakentamiskustannusten enimmäisrajan

korottaminen Helsingin osalta näin ei ole menetelty. Esityksessä on sekoitettu koko länsimetronrakentaminen ja Helsingin osuus sekä tuotu epäoleellisia asioita esille kuten Helsingin Kaupungin Valtuuston ponsi esitykset.

Hankepääätös länsimetron toteuttamisesta tehtiin Helsingin kaupungin Liikennelaitoksen lautakunnassa 20.3.2008. Helsingin ja Espoon kesken sovitun periaatteen mukaan kaupunkien maksusuodet perustuvat kaupunkien kesken sovittuun rajalta poikki -periaatteeseen. Kaupungit maksavat metron toteuttamisesta koituvat kustannukset omilla alueillaan. Länsimetro Oy:n laatiman kustannusarvion mukaan Helsingin osuus hankkeen kustannuksista on 28,9 % (206,2 milj. euroa), josta valtion osuus on valtioneuvoston kehyspäättöksen mukaisesti 30 %. Helsingin netto-osuudeksi tällöin Länsimetron kustannuksista tulee näin 144,3 milj. euroa.

HKL:n johtokunta ei voi hyväksyä sitä, että aikaisemmasta länsimetron hankesuunnitelmasta poiketen tehdään ylityksiä melkein joka osaluilla, louhinnat 16 milj. euroa (26 %), rakentaminen 16,2 milj. euroa (34 %), LVISE 7,4 milj. euroa (42 %), suunnittelu ja rakentaminen 13 milj. euroa (56 %), tämän lisäksi väestösuoja ei ole huomioitu hankesuunnitelmassa lainkaan. Kustannusriskien osalta on myös todettava, että riski suuri sillä 106 milj. euron kustannusriski on jo toteutunut, eikä riskiä ole lainkaan informoitu HKL:n johtokunnalle etukäteen niin, että kustannusriskiä olisi voitu hyvissä ajoin vähentää.

Tämän lisäksi HKL:n johtokunnan jäsenille jaetussa asiapapereissa ilmenee se, että ylitykset ovat olleet tiedossa jo vuonna 2012. Helsingin kaupungin talous- ja suunnittelukeskus on omassa lausunnossaan jo 19.5.2008 kiinnittänyt huomioita metron kulunvalvontatekniikan uusimista koskevan hankesuunnitelman tarkistamisen osalta siihen, että silloinen hankesuunnitelman kustannusarvio oli 115 milj. euroa. eli 45 milj. euroa (yli 60 %) hyväksyttyä hankepääätöstä enemmän.

Talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että edellä toteutetun suuruinen kustannusarvon nousu on lähtökohtaisesti kestävä ja kyseenalaistaa hankesuunnitelman laatutason. Toisen kerran Helsingin kaupungin talous- ja suunnittelukeskus toteaa metrovarikon kehittämisen hankesuunnitelman osalta Helsingin kaupungin valtuuston käsittelyssä elokuussa 2012 seuraavaa:

Talous- ja suunnittelukeskus kiinnittää lausunnossaan 3.8.2012 huomiota hankkeen kustannustason nousuun ja hankkeen valmistelutapaan. Talous- ja suunnittelukeskuksen mielestä on ollut epäjohtonmukaista, ettei metrovarikon laajennuksen hankesuunnitelmaan ole sisällytetty automaattisen

12.03.2014

Ryj/10

kulunvalvontajärjestelmän lisäkustannuksia jo alun perin, koska Helsingin metron kulunvalvonnan uusimisen ja metrojärjestelmän automatisoinnin hankesuunnitelmaan sisältyi kuitenkin olemassa olevan varikon alueen automatisoitu kulunvalvontajärjestelmä. Talous- ja suunnittelukeskuksen mielestä Liikennelaitos-liikelaitoksen tulee ryhtyä konkreettisiin toimenpiteisiin hankeohjauksen olennaiseksi parantamiseksi.

Näkisimme, että olisi ollut erittäin tärkeää kunnallisendemokratian ja päätöksen läpinäkyvyyden takia, että HKL:n johtokunta olisi velvoittanut liikennelaitosta ryhtymään pikaisesti toimiin, ettei vastaavanlaisia hankesuunnitelmia ylityksiä tule toteutumaan. Toimenpide ehdotukset pitää tuoda HKL:n johtokunnalle käsiteltäväksi helmikuussa 2014 mennessä.

Kari Kälviä jätti päätökseen seuraavan eriävän mielipiteen:

Esittelytekstin kohtaan 8. tulee lisätä viimeiseksi lauseeksi: Länsimetron HKL:lle toimittaman 2.3.2012 päivätyn muistion mukaiset aikataulun pidentymisen kustannusvaikutukset ovat vuositasolla noin 50 milj. euroa.

09.01.2014 Palautettiin

19.12.2013 Palautettiin

Esittelijä

yksikön johtaja
Juha Saarikoski

Lisätiedot

Juha Saarikoski, yksikön johtaja, puhelin: 310 35288
juha.saarikoski(a)hel.fi